

Gedeputeerde Staten van Overijssel
Ter attentie van secretariaat eenheid Ruimte en
Bereikbaarheid
Postbus 10078
8000 GB Zwolle

Wierden, 27 februari 2024

Ons nummer: Z-24-49813 / UIT-24-62581

Uw kenmerk:

Onderwerp: Zienswijze 'Ontwerp Aanpassing Omgevingsverordening Overijssel – instructieregels windenergie', 'Ontwerp provinciaal programma Energiestrategie 2024' & Omgevingseffectrapportage

Geachte College,

Wij hebben kennisgenomen van het ontwerp van de Aanpassing Omgevingsverordening Overijssel – instructieregels windenergie, het ontwerp van het Provinciaal Programma Energiestrategie 2024 en de Omgevingseffectrapportage die tot en met 28 februari 2024 ter inzage liggen. Burgemeester en wethouders maken met deze brief graag gebruik van de geboden mogelijkheid om een zienswijze in te dienen.

De aanpassing van de Omgevingsverordening voorziet in een wijziging van de in de Omgevingsverordening Overijssel 2024 opgenomen instructieregels met betrekking tot windenergie. Daarbij zijn onder meer voorkeursgebieden voor wind opgenomen. In het Provinciaal Programma Energiestrategie 2024 (PPE) is opgenomen hoe de provincie omgaat met vergunningverlening, het maken van programmeringsafspraken per gemeenten en de vereisten voor lokaal eigendom. Ten behoeve van het PPE is de Omgevingseffectrapportage opgesteld.

Instructieregel geen nieuwe ontwikkelingen in voorkeursgebieden

De provincie streeft naar grootschalige clustering van windturbines in de aangewezen voorkeursgebieden. Om te zorgen dat deze voorkeursgebieden hiervoor geschikt blijven, wordt in artikel 4.108a de instructieregel vastgelegd dat omgevingsplannen niet voorzien in nieuwe ontwikkelingen binnen de voorkeursgebieden, die een optimale invulling van het gebied voor grootschalige clustering van windturbines in de weg staan. Wij menen dat deze instructieregel veel te ver strekt. Zeker omdat het grondgebied van de gemeente Wierden ten onrechte als 'voorkeursgebied' is aangewezen. Met deze regel worden immers nieuwe (andere) ontwikkelingen in dit voorkeursgebied 'geblokkeerd' om ruimte te behouden voor 'eventuele', nog volstrekt onzekere, ontwikkelingen voor windenergie. In de huidige tijd waarin ruimte schaars is, is een dergelijke reservering/blokkade niet acceptabel. De energietransitie is belangrijk, maar dat geldt ook voor vele andere (maatschappelijke) ontwikkelingen. De voorgenomen uitsluiting van andere ontwikkelingen dan windenergie,

leidt bovendien tot een onevenredige beperking van de gemeentelijke beleidsvrijheid bij ruimtelijke besluitvorming.

Met artikel 4.108a wordt bovendien volledig voorbij gegaan aan lopende initiatieven binnen deze gebieden. Wij wijzen ter illustratie op de woningbouwontwikkeling Zuidbroek in Wierden en Leemslagenplas in Almelo. Er is voor dergelijke ontwikkelingen ten onrechte niet in een overgangsregeling voorzien.

Voorkeursgebieden

Uit het PPE volgt dat de voorkeursgebieden uit het Fundament voor de nieuwe Omgevingsvisie in combinatie met de technische potentie van gebieden, gemeentelijke zoekgebieden en initiatieven die in ontwikkeling zijn, de basis hebben gevormd voor het bepalen van de voorkeursgebieden. Wij menen dat de voorkeursgebieden onzorgvuldig zijn bepaald.

Wij stellen voorop dat de voorkeursgebieden niet aansluiten bij de indeling RES en ook niet in afstemming met de RES tot stand zijn gekomen. Bovendien geldt dat bij het bepalen van de voorkeursgebieden in het algemeen onvoldoende rekening is gehouden met provinciale natuurambities, waterwingebieden, de overgangsgebieden van de Natura 2000-gebieden, weidevogelgebieden voor (niet-)kritische soorten en woningbouwplannen met een zachte status.

Specifiek voor het grondgebied van de gemeente Wierden geldt dat een aantal aspecten onvoldoende is meegenomen bij de aanwijzing als voorkeursgebied. Zo is er, blijkens de Omgevingseffectrapportage, ten onrechte vanuit gegaan dat het risicogebied Natura 2000 waar de toendrarietgans en kraanvogels (zie de tekst in het kader hieronder) foerageren zich in het noorden van Almelo en niet in Wierden bevindt. Dit is niet juist. Uit in opdracht door de gemeente uitgevoerd onderzoek blijkt dat vanaf dat gebied in Almelo tot aan het Wierdense Veld (en bij de Zunasche Heide) ook kraanvogels en toendrarietganzen foerageren (Technische, ecologische en landschappelijke verkenning windenergie gemeente Wierden, Witteveen+Bos, 13 november 2023) en er wel degelijk risico's bestaan gerelateerd aan het Natura 2000 gebied Engbertsdijkvenen. Ook is geen rekening gehouden met de Weidevogelgebieden op het grondgebied van Wierden, zoals vastgelegd in het natuurbeheerplan 2024 van de provincie Overijssel. Wij wijzen u hierbij op de *Motie [Weidevogelgebieden voldoende beschermd onder Omgevingswet]* d.d. 8 november 2023 van Provinciale Staten. Naar onze mening conflicteert het voorkeursgebied wind met de weidevogelgebieden en deze motie. Verder is er ten onrechte geen rekening gehouden met nieuwe en lopende ontwikkelingen in de gemeente. Als voorbeeld wijzen wij op woningbouwplannen (bijvoorbeeld de uitbreiding van Zuidbroek). Ook geldt dat de provincie door het hanteren van een niet actueel overzicht van BAG objecten ten onrechte geen rekening heeft gehouden met bijvoorbeeld een in de gemeente Wierden gerealiseerde opvang voor asielzoekers en de recreatiewoningen al dan niet recreatieparken.

Blz 64 Verkennende natuurtoets d.d. 1 november 2022

Ten zuiden van Hardenberg/noorden van Almelo zijn met name risico's aanwezig voor toendrarietgans en kraanvogel. Deze twee soorten zijn in de provincie (bijna) alleen hier aanwezig en sterk gebonden aan het Natura 2000-gebied Engbertsdijkvenen.

Risico's zijn in beperktere mate aanwezig in de gebieden ten noorden van Hardenberg en ten oosten van Raalte. De gebieden ten noorden van Hardenberg zijn van belang voor kolganzen en ook zwarte stern komt er voor. In het gearceerde gebied ten oosten van Raalte zijn onder andere ganzen en Kieviten aanwezig.

In de gebieden die niet gearceerd zijn, zijn risico's niet afwezig, maar zijn in de verkennende analyse geen sterke concentraties van vogelsoorten aangetroffen die binding hebben met Natura 2000-gebieden. Ten opzichte van de gebieden waar die concentraties wel zijn aangetroffen, is het risico op aantasting van Natura 2000-instandhoudingsdoelstellingen hier daarom kleiner.

Wij menen ten slotte dat, gelijk aan ons gemeentelijk windbeleid en het 'Gezamenlijk ontwikkelkader ATT wind' (waarbij de provincie Overijssel een van de partners is), een afstandsnorm tot woonkernen van 1.000 meter gehanteerd zou moeten worden. Deze afstand zou bovendien niet moeten gelden vanaf de bebouwde kom, maar ook in het buitengebied (vanaf woningen die zijn gelegen in een 'cluster' met een dichtheid van 3 woningen per hectare). Dat leidt tot de conclusie dat er binnen het grondgebied van de gemeente Wierden geen mogelijkheden zijn voor windenergie.

Gelet op bovenstaande is duidelijk dat het voorkeursgebied onjuist is bepaald. Dat maakt ook dat het ambitieniveau zoals dat in het PPE voor het subcluster Wierden-Hellendoorn is vastgelegd (160GWh), niet realistisch is. Omdat deze mogelijkheden er op het grondgebied van de gemeente Wierden niet zijn.

Ruimte voor wind buiten voorkeursgebieden

Wij vragen verder aandacht voor het feit dat de Omgevingseffectrapportage, meer specifiek ook de energiepotentiekaart, laat zien dat er ook ruimte voor windenergie is buiten de voorkeursgebieden. Deze gebieden lijken soms zelfs meer potentie te hebben dan de aangewezen voorkeursgebieden. Maar binnen deze gebieden geldt de beperkende voorwaarde dat sprake moet zijn van een cluster van 4 turbines.

Programmeringsafspraken

Verder staan wij nog kort stil bij artikel 4.108c van de Omgevingsverordening. In dit artikel zijn de programmeringsafspraken vastgelegd. Wij menen dat in het vierde lid ten onrechte de bevoegdheid voor Gedeputeerde Staten is vastgelegd om, wanneer er geen programmeringsafspraken gelden, vast te stellen wat het maximum is van het opgesteld vermogen om windenergie op te wekken en het daarvoor benodigde aantal windturbines dat daarvoor binnen een gemeente opgericht mag worden. Dat leidt er namelijk toe dat in het geval een gemeente niet tot afspraken kan komen met een andere gemeente in het subcluster uit het voorkeursgebied, ze wordt overruled door de provincie en verder weinig tot geen invloed meer heeft op het vervolgproces. Dit achten wij ongewenst.

Ontwerp landelijke milieunormen wind

Ten slotte vragen wij nog aandacht voor het volgende. De landelijke milieunormen windenergie zijn in ontwerp beschikbaar, maar zullen naar verwachting pas medio 2025 worden vastgesteld. Omdat de windnormen veel invloed hebben op het windpotentieel in gebieden, ontstaat er onduidelijkheid op locatieniveau over de mogelijkheden om windenergie te ontwikkelen. Tot de vaststelling van de landelijke milieunormen hebben gemeenten de mogelijkheid eigen windnormen vast te stellen, mits gemotiveerd vanuit de lokale omstandigheden. Als de provincie bevoegd gezag is, zal de provincie haar eigen windturbinenormen kunnen vaststellen. Kan worden aangegeven welke beleidsvrijheid de provincie ten opzichte van de ontwerp landelijke windnormen aanvaardbaar acht? Verder zijn wij van mening dat er eerst grondig onderzoek moet worden gedaan naar de effecten van windturbines op de gezondheid van mensen en op flora en fauna.

Wij verzoeken u de inhoud van deze zienswijze te betrekken bij de definitieve besluitvorming over de 'Aanpassing Omgevingsverordening Overijssel – instructieregels windenergie', 'Ontwerp provinciaal programma Energiestrategie 2024' & Omgevingseffectrapportage. Desgewenst zijn wij uiteraard bereid de inhoud van deze zienswijze nader toe te lichten.

Heeft u nog vragen?

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Iris Engbers (telefoon: 0546 580 838, e-mail: i.engbers@wierden.nl).

Met vriendelijke groeten,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Wierden,
de secretaris, de burgemeester,

A handwritten signature consisting of a large, loopy 'M' followed by a horizontal line and a small flourish.

Marcel Klos

A handwritten signature consisting of a dense, circular scribble with several horizontal lines extending from the right side.

Doret Tigchelaar